
UGOVOR
IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE
I
RUMUNSKÉ NARODNE REPUBLIKE O PRAVNOJ POMOĆI
OD 18. OKTOBRA 1960. GODINE*

DIO PRVI
OPŠTE ODREDBE

Član 1.

1. Državljaní jedne strane ugovornice uživaju na teritoriji druge strane ugovornice u pogledu svojih ličnih i imovinskih prava istu pravnu zaštitu kao i sopstveni državljani.

2. Državljaní jedne strane ugovornice imaju slobodan pristup sudovima, javnim tužilaštvima i drugim organima druge strane ugovornice koji su nadležni da postupaju u građanskim, porodičnim i krivičnim stvarima, i to pod istim uslovima kao i domaći državljani.

3. Odredbe st. 1. i 2. shodno se primjenjuju i na pravna lica.

Član 2.

Pod izrazom "organ" u smislu ovog Ugovora podrazumijevaju se: sudovi, javna tužilaštva i drugi organi koji su nadležni da postupaju u građanskim, porodičnim i krivičnim stvarima.

Član 3.

Organi strana ugovornica ukazujeće međusobno po molbi pravnu pomoć u građanskim, porodičnim i krivičnim stvarima na način i pod uslovima određenim ovim Ugovorom.

Član 4.

Ako ovim Ugovorom nije drukčije određeno, organi strana ugovornica, u pružanju pravne pomoći, opšte međusobno na sljedeći način:

a) s jugoslovenske strane preko državnih sekretarijata za pravosudnu upravu narodnih republika Srbije, Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Makedonije i Crne Gore;

b) s rumunske strane u građanskim i porodičnim stvarima preko Ministarstva pravde, u krivičnim stvarima preko Ministarstva pravde, a u prethodnom postupku preko Generalne Prokurature.

Član 5.

1. Zamolnice za pravnu pomoć i priložena pismena uz zamolnicu sastavljaju se na jeziku one strane ugovornice koja traži pravnu pomoć, a uz njih treba priložiti ovjeren prijevod na jezik zamoljene strane ugovornice.

2. Zamoljena strana ugovornica u ukazivanju pravne pomoći sastavlja pismena na sopstvenom jeziku.

---

*Ugovor je objavljen u „Službenom listu FNRJ“- Dodatak br. 8/61, a stupio je na snagu 1. oktobra 1961. godine.

Član 6.

Sekretarijat Saveznog izvršnog veća za pravosudne poslove Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Ministarstvo Pravde Rumunske Narodne Republike davaće po molbi jedan drugome tekst propisa koji važe ili koji su važili na teritoriji strana ugovornica, a po potrebi i obavještenja o pojedinim pravnim pitanjima.

DIO DRUGI PRAVNA POMOĆ U GRAĐANSKIM I PORODIČNIM STVARIMA

Glava I

Odredbe o pravnoj pomoći

Član 7.

Pravna pomoć u građanskim i porodičnim stvarima obuhvata dostavljanje pismena i izvršenje pojedinih procesnih radnji, kao što su saslušavanje svjedoka i stranaka, vještačenje, uviđaj, uzimanje izjava od stranaka.

Član 8.

1. Zamolnica za pravnu pomoć treba da sadrži naziv organa koji traži pravnu pomoć, naziv zamoljenog organa (ako je poznat), predmet na koji se odnosi, ime stranaka, njihovo zanimanje i mjesto prebivališta odnosno boravišta, kao i ime i adresu njihovih zastupnika-ako je potrebno.

2. Pored podataka predviđenih u stavu 1, zamolnica treba da sadrži i nužne podatke koji se odnose na predmet zamolnice, kao što su okolnosti u pogledu kojih treba provesti dokaz i, po potrebi, pitanja koja se imaju postaviti licu koje treba saslušati.

3. Zamolnica za dostavljanje pismena treba da sadrži adresu primaoca i vrstu pismena koje treba dostaviti.

Član 9.

1. Zamolnica se sastavlja u formi predviđenoj propisima strane ugovornice od koje potiče.

2. Zamolnica i pismena koja se dostavljaju moraju biti potpisani i snabdjeveni službenim pečatom.

Član 10.

1. Zamoljeni organ ukazuje pravnu pomoć o zamolnici saglasno zakonodavstvu svoje zemlje.

2. Ako zamoljeni organ nije nadležan za ukazivanje pravne pomoći, uputiće zamolnicu nadležnom organu.

3. Zamoljeni organ obavijestiće, na zahtjev, organ od kog potiče zamolnica o vremenu i mjestu izvršenja tražene radnje.

4. Ako se lice označeno u zamolnici ne može pronaći na datoj adresi, zamoljeni organ će preduzeti potrebne mjere radi utvrđivanja adrese.

Član 11.

1. Zamoljeni organ uručuje pismena shodno zakonodavstvu svoje zemlje.
2. Ako pismeno nije sastavljeno na jeziku zamoljene strane ugovornice, ili ako nije priložen ovjeren prijevod na tom jeziku, zamoljeni organ će izvršiti predaju pismena primaocu samo ako je ovaj voljan da ga primi.
3. Dokaz o uručanju pismena sastavlja se po zakonu zamoljene strane ugovornice, s tim što treba da sadrži dan prijema i potpis primaoca a, po potrebi i način i vrijeme dostavljanja.

Član 12.

Ako se zahtjevu za pravnu pomoć nije moglo udovoljiti, zamoljeni organ vratiće akta organu od kog potiče zamolnica i saopštiće mu istovremeno razloge zbog kojih nije udovoljeno zahtjevu.

Član 13.

Ukazivanje pravne pomoći može se odbiti ako zamoljena strana ugovornica smatra da će udovoljenjem zamolnici biti povrijeđen njen društveno-ekonomski poredak ili osnovna načela njenog zakonodavstva.

Član 14.

Strane ugovornice imaju pravo da preko svojih diplomatskih ili konzularnih predstavništava uručuju pismena svojim državljanima, ako su voljni da ih prime.

Član 15.

1. Strane ugovornice neće zahtijevati naknadu troškova nastalih ukazivanjem pravne pomoći na njihovoj teritoriji. Zamoljeni organ izvijestiće organ od kog potiče zamolnica o visini troškova koji su nastali ukazivanjem pravne pomoći. Ako organ od kog potiče zamolnica naplati ove troškove od lica koja su dužna da ih snose, naplaćeni iznos pripada strani ugovornici čiji je organ naplatio troškove.
2. Izuzetno od odredbe stava 1, zahtijevaće se naknada nagrade za vještake i drugih troškova nastalih povodom vještačenja. Ako troškove vještačenja snosi stranka, izvršenje vještačenja se može usloviti prethodnim polaganjem predujma, koji se polaže zamoljenom organu.

Glava II

Oslobođenje od aktorske kaucije, taksa i sudskih troškova

Član 16.

1. Od državljana jedne strane ugovornice koji se kao tužioc ili umješaci, obraćaju sudu druge strane ugovornice, ako imaju prebivalište odnosno boravište na teritoriji jedne od strana ugovornica, ne može se zahtijevati polaganje obezbjeđenja za parnične troškove zbog toga što su stranci ili što nemaju prebivalište odnosno boravište na teritoriji strane ugovornice kojoj pripada sud.
2. Odredba stava 1. shodno se primjenjuje i na pravna lica.

Član 17.

Ako zakonodavstvo jedne strane ugovornice predviđa obavezu da se unaprijed položi iznos potreban za podmirenje troškova radi izvođenja dokaza, ovaj predujam može biti zatražen i od državljana druge strane ugovornice pod istim uslovima i u istom obimu kao i od domaćih državljana.

Član 18.

Državljeni jedne strane ugovornice uživaju pred sudovima druge strane ugovornice, pod istim uslovima i u istom obimu kao i domaći državljani, oslobođenje od plaćanja sudskih taksa i troškova kao i besplatnu pravnu pomoć u toku postupka.

Član 19.

1. Uvjerenje o ličnom i imovnom stanju lica koje traži oslobođenje od taksa i troškova izdaje nadležni organ one strane ugovornice na čijoj teritoriji to lice ima prebivalište odnosno boravište.

2. Ako to lice nema prebivalište odnosno boravište na teritoriji nijedne od strana ugovornica, dovoljno je u tom slučaju uvjerenje diplomatskog ili konzularnog predstavništva strane ugovornice čiji je on državljanin.

3. Organ koji odlučuje o zahtjevu za oslobođenje od plaćanja sudskih taksa i troškova može i preko nadležnih organa druge strane ugovornice provjeriti tačnost podnesenih isprava i po potrebi zatražiti dopunske podatke.

Član 20.

Državljanin bilo koje strane ugovornice koji ima prebivalište odnosno boravište na teritoriji jedne strane ugovornice, a želi da se pred sudom druge strane ugovornice koristi pravom iz člana 18, može zahtjev podnijeti bilo neposredno ovom sudu bilo sudu nadležnom po mjestu njegovog prebivališta odnosno boravišta. U ovom drugom slučaju sud će zahtjev sa priložima dostaviti sudu druge strane ugovornice na način predviđen u članu 4.

Glava III

Odredbe o statusnim stvarima

Pravna i poslovna sposobnost

Član 21.

1. Pravna i poslovna sposobnost fizičkog lica određuje se po zakonu strane ugovornice čiji je državljanin to lice.

2. Pravna sposobnost pravnog lica određuje se po zakonu one strane ugovornice po čijem je zakonu pravno lice osnovano.

Zaključenje braka

Član 22.

1. Uslovi za zaključenje braka procjenjuju se za svako lice po zakonu one strane ugovornice čiji je državljanin to lice.

---

2. Uslovi za zaključenje braka predviđeni zakonom jedne strane ugovornice, a čije nepostojanje predstavlja razlog za poništaj braka, važe i za državljane druge strane ugovornice koji zaključuju brak na teritoriji te strane ugovornice.

3. Forma zaključenja braka određuje se po zakonu one strane ugovornice na čijoj se teritoriji brak zaključuje.

Lični i imovinski odnosi bračnih drugova

Član 23.

1. Lični i imovinski odnosi bračnih drugova određuju se po zakonu strane ugovornice čiji su oni državljani.

2. Ako je jedan bračni drug državljanin jedne strane ugovornice a drugi državljanin druge strane ugovornice, lični i imovinski odnosi bračnih drugova određuju se po zakonu one strane ugovornice čije su posljednje zajedničko državljanstvo imali bračni drugovi.

3. Ako bračni drugovi nemaju i nisu ni imali zajedničko državljanstvo jedne od strana ugovornica, lični i imovinski odnosi bračnih drugova određuju se po zakonu one strane ugovornice na čijoj teritoriji oni imaju zajedničko mjesto stanovanja, a ako nemaju zajedničko mjesto stanovanja-po zakonu strane ugovornice na čijoj su teritoriji imali posljednje zajedničko mjesto stanovanja.

Član 24.

1. Sporovi o ličnim i imovinskim odnosima bračnih drugova spadaju u nadležnost suda one strane ugovornice čiji su državljani bračni drugovi.

2. Ako je jedan bračni drug državljanin jedne strane ugovornice a drugi državljanin druge strane ugovornice, nadležan je sud one strane ugovornice na čijoj teritoriji bračni drugovi imaju zajedničko mjesto stanovanja, a ako nemaju zajedničko mjesto stanovanja, sud strane ugovornice na čijoj su teritoriji bračni drugovi imali posljednje zajedničko mjesto stanovanja.

Nepostojanje, poništaj i razvod braka

Član 25.

1. Za utvrđivanje postojanja ili nepostojanja braka, za poništaj ili razvod braka, ako su oba bračna druga državljani jedne strane ugovornice, nadležan je sud i primjenjuje se zakon strane ugovornice čiji su državljani bračni drugovi u vrijeme podnošenja tužbe. Ako oba bračna druga u vrijeme podnošenja tužbe imaju prebivalište odnosno boravište na teritoriji druge strane ugovornice, nadležan je takođe i sud te strane ugovornice. U ovom slučaju brak se može poništiti odnosno razvesti samo iz uzroka koji su istovremeno predviđeni u zakonu obje strane ugovornice.

2. Ako je u vrijeme podnošenja tužbe jedan bračni drug državljanin jedne strane ugovornice a drugi državljanin druge strane ugovornice, za suđenje sporova iz stava 1 nadležan je sud one strane ugovornice na čijoj teritoriji oba bračna druga imaju prebivalište odnosno boravište, a ako jedan bračni drug ima prebivalište odnosno boravište na teritoriji jedne strane ugovornice a drugi na teritoriji druge strane ugovornice, nadležan je sud one strane ugovornice na čijoj teritoriji ima prebivalište odnosno boravište tuženi bračni drug.

U oba slučaja poništaj odnosno razvod braka može se izreći samo iz uzroka koji su istovremeno predviđeni u zakonu obje strane ugovornice.

Odnosi između roditelja i djece

Član 26.

Pravni odnosi između roditelja i djece, kao i utvrđivanje i osporavanje (odricanje) očinstva ili utvrđivanje i osporavanje materinstva, regulišu se po zakonu one strane ugovornice čiji je državljanin dijete.

Član 27.

1. Za rješavanje odnosa iz člana 26. nadležan je sud one strane ugovornice čiji je državljanin dijete.

2. Ako roditelji i dijete imaju prebivalište odnosno boravište na teritoriji iste strane ugovornice, nadležan je takođe i sud te strane ugovornice.

Usvojenje

Član 28.

1. Uslovi za usvojenje i raskidanje usvojenja, ako su usvojlac i usvojenik državljanini iste strane ugovornice, procjenjuju se po zakonu te strane ugovornice.

2. Ako je usvojlac državljanin jedne strane ugovornice a usvojenik državljanin druge strane ugovornice, za usvojenje i raskidanje usvojenja treba da budu ispunjeni uslovi predviđeni zakonom obje strane ugovornice.

Član 29.

1. Za usvojenje i raskidanje usvojenja u slučaju iz stava 1. člana 28. nadležan je organ strane ugovornice čiji su državljanini usvojlac i usvojenik, a u slučaju iz stava 2. istog člana - organi obje strane ugovornice.

2. Ako su usvojlac i usvojenik državljanini jedne strane ugovornice, a imaju prebivalište odnosno boravište na teritoriji druge strane ugovornice, za usvojenje i raskidanje usvojenja nadležan je i organ te strane ugovornice.

Starateljstvo

Član 30.

1. Starateljstvo (tutela i curatela) nad državljanima strana ugovornica spada u nadležnost organa one strane ugovornice čiji je državljanin lice koje treba staviti pod starateljstvo, ako ovaj Ugovor drukčije ne određuje.

2. Uslovi i slučajevi stavljanja pod starateljstvo i prestanak starateljstva određuju se po zakonu strane ugovornice čiji je državljanin lice koje treba staviti pod starateljstvo.

3. Pravni odnosi između staraoca i lica pod starateljstvom regulišu se po zakonu strane ugovornice čiji je državljanin lice pod starateljstvom.

4. Obaveza prihvatanja dužnosti staraoca određuje se po zakonu strane ugovornice čiji je državljanin lice koje se postavlja za staraoca.

---

5. Odluke organa starateljstva jedne strane ugovornice, koje se odnose na njene državljane, priznaju se i imaju pravno dejstvo na teritoriji druge strane ugovornice kao i odluke donijete od sopstvenih organa.

Član 31.

1. Ako je potrebno preduzeti mjere radi zaštite interesa državljanina jedne strane ugovornice, koji ima prebivalište odnosno boravište ili imovinu na teritoriji druge strane ugovornice, nadležan organ te strane ugovornice obavijestiće o tome odmah diplomatsko ili konzularno predstavništvo strane ugovornice čiji je državljanin to lice.

2. U neodložnim slučajevima, organ druge strane ugovornice može sam, shodno svome zakonodavstvu, preduzeti neophodne privremene mjere, ali je o tome dužan odmah obavijestiti diplomatsko ili konzularno predstavništvo strane ugovornice čiji je državljanin lice u čijem se interesu preduzimaju mjere. Ove mjere ostaju na snazi dok nadležni organ strane ugovornice, čiji je državljanin to lice, ne donese potrebnu odluku. Ova odluka biće saopštena organu koji je odredio privremene mjere.

Član 32.

1. Organ starateljstva jedne strane ugovornice može ustupiti organu druge strane ugovornice staranje nad licem koje je stavljeno pod starateljstvo, ako ono ima prebivalište, boravište ili imovinu na teritoriji te strane ugovornice i ako je zamoljeni organ saglasan sa ovim ustupanjem.

2. Organ koji je prihvatio ustupanje po stavu 1. ovog člana vrši staranje u saglasnosti sa zakonom svoje zemlje. Ovaj organ nije nadležan da donosi odluke koje se tiču ličnog stanja lica pod starateljstvom.

Proglašenje nestanka i smrti

Član 33.

1. Proglašenje nestalog umrlim i dokazivanje smrti odnosno proglašenje nestanka ili smrti i utvrđivanje činjenice i datuma smrti nekog lica (u daljem tekstu: proglašenje nestanka ili smrti) spada u nadležnost suda one strane ugovornice čiji je državljanin bilo to lice u vrijeme nestanka odnosno smrti.

2. Sud jedne strane ugovornice može proglasiti nestanak ili smrt državljanina druge strane ugovornice u ovim slučajevima:

a) na zahtjev lica koje želi da ostvari nasljedna prava ili prava koja proizilaze iz imovinskih odnosa među bračnim drugovima u odnosu na nepokretnu imovinu nestalog lica koja se nalazi na teritoriji strane ugovornice čiji sud postupa;

b) na zahtjev bračnog druga u odnosu na postojanje braka, ako bračni drug u momentu podnošenja zahtjeva ima prebivalište odnosno boravište na teritoriji strane ugovornice čiji sud postupa.

3. U slučaju iz stava 2. ovog člana proglašenje nestanka ili smrti može se vršiti samo pod uslovima predviđenim zakonom strane ugovornice čiji je državljanin bilo nestalo odnosno umrlo lice.

Glava IV
Zaostavštine
Član 34.

1. Državljeni jedne strane ugovornice mogu sticati dobra i prava na teritoriji druge strane ugovornice na osnovu zakonskog ili testamentalnog nasljeđivanja pod istim uslovima i u istom obimu kao domaći državljani.

2. Državljeni jedne strane ugovornice mogu testamentom raspolagati svojim pokretnim i nepokretnim dobrima koja se nalaze na teritoriji druge strane ugovornice.

Član 35.

1. Sposobnost za pravljenje ili opozivanje testamenta kao i pravne posljedice nedostatka volje određuju se po zakonu strane ugovornice čiji je državljanin bio zavještalac u vrijeme sastavljanja odnosno opozivanja testamenta.

2. Forma sastavljanja ili opozivanja testamenta određuje se po zakonu strane ugovornice čiji je državljanin bio zavještalac u vrijeme sastavljanja odnosno opozivanja ili po zakonu strane ugovornice na čijoj je teritoriji testament sastavljen odnosno opozvan.

Član 36.

1. Za raspravljanje o pokretnim stvarima iz zaostavštine državljana strana ugovornica, kao i za rješavanje sporova iz nasljedno-pravnih odnosa u vezi sa ovim stvarima, nadležan je organ one strane ugovornice čiji je državljanin bio ostavilac u vrijeme smrti, ako ovim Ugovorom nije drukčije određeno.

2. Za raspravljanje nepokretne zaostavštine državljana strana ugovornica, kao i za rješavanje sporova iz nasljedno-pravnih odnosa u vezi sa ovim nepokretnostima, isključivo je nadležan organ one strane ugovornice na čijoj se teritoriji nalazi nepokretna imovina.

Član 37.

Ako je ostavilac, koji je bio državljanin jedne strane ugovornice, imao posljednje prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice, mogu nasljednici koji imaju prebivalište odnosno boravište na teritoriji te druge strane ugovornice, zahtijevati u roku od šest mjeseci od smrti ostavioca da nadležni organ te strane ugovornice sprovede raspravu pokretne zaostavštine koja se nalazi na njenoj teritoriji. O ovom zahtjevu obavijestiti se nasljednici i legatari. Ako u roku od tri mjeseca od obavještenja nijedan od nasljednika ili legatara ne prigovori, udovoljiće se zahtjevu.

Član 38.

Da li se jedna stvar ima smatrati pokretnom ili nepokretnom određuje se po zakonu strane ugovornice na čijoj se teritoriji nalazi ta stvar.

Član 39.

1. Ako na teritoriji jedne strane ugovornice umre državljanin druge strane ugovornice, nadležan organ će odmah obavijestiti o smrti diplomatsko ili konzularno predstavništvo te strane ugovornice i saopštiti sve što mu je poznato o nasljednicima, o njihovom prebivalištu odnosno boravištu, o sastavu i vrijednosti zaostavštine kao i o testamentu-ako postoji. Ovako će ovaj organ postupiti i kad sazna da se na teritoriji njegove zemlje nalazi imovina državljanina druge strane ugovornice koji je umro bilo na teritoriji strane ugovornice čiji je državljanin bio bilo na teritoriji treće države.

2. Isto tako, ako diplomatsko ili konzularno predstavništvo strane ugovornice čiji je državljanin bio umrli sazna o smrti izvjestiće o tome nadležni organ druge strane ugovornice radi preduzimanja mjera u cilju očuvanja zaostavštine.

Član 40.

Ako državljanin jedne strane ugovornice umre za vrijeme putovanja ili privremenog boravka na teritoriji druge strane ugovornice, gdje inače nije imao prebivalište odnosno boravište, onda će se stvari koje je nosio sa sobom, po spisku, bez drugih formalnosti, predati diplomatskom ili konzularnom predstavništvu strane ugovornice čiji je bio državljanin.

Član 41.

1. Organi svake strane ugovornice, na prijedlog ili po službenoj dužnosti, saglasno svom zakonu, izvršiće popis i preduzeće potrebne mjere za očuvanje i upravljanje zaostavštine koja je ostala na njenoj teritoriji poslije smrti državljanina druge strane ugovornice.

2. Ako je u mjestu gdje se nalazi zaostavština sjedište diplomatskog ili konzularnog predstavništva strane ugovornice čiji je državljanin bio umrli, mjere navedene u stavu 1. ovog člana mogu se preduzeti samo ako je diplomatsko ili konzularno predstavništvo bilo o tome blagovremeno obaviješteno, osim u slučajevima koji ne trpe odlaganje. Diplomatsko ili konzularno predstavništvo može da učestvuje u sprovođenju ovih mjera i da stavlja prijedloge.

3. U ostalim slučajevima treba bez odlaganja izvijestiti diplomatsko ili konzularno predstavništvo o mjerama koje su preduzete za obezbjeđenje i za upravljanje zaostavštinom. Na prijedlog diplomatskog ili konzularnog predstavništva, ove mjere se mogu izmijeniti ili ukinuti bez štete po prava trećih lica.

Član 42.

1. Ako po okončanju ostavinskog postupka pokretnu zaostavštinu koja se nalazi na teritoriji jedne strane ugovornice treba predati nasljednicima koji imaju prebivalište odnosno boravište na teritoriji druge strane ugovornice, ista će se predati diplomatskom ili konzularnom predstavništvu te strane ugovornice:

a) ako su plaćena ili obezbijeđena potraživanja povjerioca prema zaostavštini po odredbama člana 43. ovog ugovora;

b) ako su plaćene sve takse i porezi;

---

c) ako su nadležni organi dali odobrenje za iznošenje stvari, ukoliko postoji zabrana iznošenja odnosnih stvari.

2. Novčani iznos, koji je dio zaostavštine, kao i novac dobijen prodajom pokretne ili nepokretne zaostavštine, a koji treba predati nasljednicima koji imaju prebivalište odnosno boravište na teritoriji druge strane ugovornice, položice se na njihovo ime kod banke strane ugovornice na čijoj se teritoriji nalazi novac, a transfer ovog novca izvršice se saglasno propisima te strane ugovornice.

Član 43.

1. Na zahtjev povjerioca koji imaju prebivalište odnosno boravište na teritoriji strane ugovornice gdje se nalazi pokretna zaostavština umrlog državljanina druge strane ugovornice, nadležni organ može zadržati cjelokupnu zaostavštinu ili dovoljan dio iste dok se ne odluči o njihovim potraživanjima prema zaostavštini.

2. Radi stavljanja zahtjeva iz stava 1. ovog člana nadležni organ će oglasom pozvati povjerioce da u određenom roku, koji ne može biti kraći od 30 dana ni duži od 6 mjeseci, prijave svoje zahtjeve prema zaostavštini i po potrebi pokrenu postupak za njihovo priznanje. Ako povjerioci ne prijave svoje zahtjeve u tom roku, ili, ako ne pokrenu postupak za priznanje svojih zahtjeva, ne može se sa ovog razloga odbiti predaja pokretne zaostavštine.

Član 44.

1. Proglašenje testamenta vrši nadležni organ one strane ugovornice na čijoj se teritoriji nalazi testament.

2. Ako je organ jedne strane ugovornice proglasio testamenat državljanina druge strane ugovornice, ovjeren prijepis testamenta, zajedno sa podacima o stanju testamenta i prijepisom zaspisnika o proglašenju testamenta dostaviće se nadležnom organu strane ugovornice čiji je državljanin bio zavještalac. Na isti način postupiće se i u slučaju ako je za raspravljanje zaostavštine nadležan i organ druge strane ugovornice.

3. Organ koji je proglasio testamenat može, na zahtjev organa druge strane ugovornice, dostaviti ovom i originalni testament.

Član 45.

1. U svim nasljednim predmetima po kojima se raspravlja na teritoriji jedne strane ugovornice, diplomatsko ili konzularno predstavništvo druge strane ugovornice je ovlašteno da zastupa svoje državljane bez posebne punomoći, ako su ovi odsutni i nisu odredili svoje punomoćnike.

2. Odredbom stava 1. ovog člana ne dira se u odredbe o obaveznom zastupanju od strane advokata.

Član 46.

Pokretna vakantna zaostavština predaje se strani ugovornici čiji je državljanin bio ostavilac u vrijeme smrti, a u pogledu nepokretne vakantne zaostavštine primijeniće se zakon strane ugovornice na čijoj se teritoriji ta imovina nalazi.

Glava V
Isprave
Član 47.

1. Javne isprave koje je sastavio ili izdao organ ili službeno lice jedne strane ugovornice, u granicama svoje nadležnosti, ako su snabdjevene službenim pečatom i potpisom, mogu se bez ovjeravanja ili legalizacije upotrijebiti pred organima druge strane ugovornice. Ovo se odnosi i na privatne isprave koje je ovjerio nadležni organ ili službeno lice.

2. Odredba stava 1. odnosi se i na prijepise javnih i privatnih isprava koje je ovjerio nadležni organ ili službeno lice.

Član 48.

Javne isprave izdate od nadležnog organa ili službenog lica jedne strane ugovornice imaju na teritoriji druge strane ugovornice istu dokaznu snagu kao i javne isprave izdate od sopstvenih organa ili službenih lica.

Član 49.*

Svaka strana ugovornica dostavljaće na molbu i diplomatskim putem, drugoj strani ugovornici izvode iz registra ličnog stanja koji se odnose na njene državljane. Izvodi se sastavljaju na jeziku zamoljene strane ugovornice i dostavljaju se besplatno.

Glava VI
Priznanje i izvršenje sudskih odluka
Član 50.

1. Svaka strana ugovornica priznaće i izvršiće na svojoj teritoriji sljedeće sudske odluke donijete na teritoriji druge strane ugovornice:

- a) pravosnažne i izvršne odluke u građanskim i porodičnim stvarima;
- b) pravosnažne i izvršne odluke u krivičnim stvarima koje se odnose na naknadu štete i povraćaj stvari;
- c) poravnjanja zaključena pred sudom u građanskim stvarima.

2. Kao sudske odluke u smislu stava 1. ovog člana smatraju se i odluke o nasljeđivanju donijete od organa jedne strane ugovornice koji su po svojim propisima nadležni za raspravljanje zaostavštine.

Član 51.

Sudske odluke iz člana 50. priznaće se i izvršavaće se pod sljedećim uslovima:

- a) ako po zakonu strane ugovornice na čijoj se teritoriji zahtijeva priznanje ili izvršenje nije isključena nadležnost suda strane ugovornice na čijoj je teritoriji odluka donijeta u toj stvari;

---

*Ugovor je objavljen u „Službenom listu FNRJ“ - Dodatak br. 8/61, a stupio je na snagu 1. oktobra 1961. godine.

---

b) ako je sudska odluka pravosnažna i izvršna po zakonu strane ugovornice na čijoj je teritoriji donijeta;

c) ako se priznanje ili izvršenje sudske odluke ne protivi društveno-ekonomskom poretku ili osnovnim načelima zakonodavstva strane ugovornice na čijoj teritoriji odluka treba da se prizna ili izvrši;

d) ako su stranci ili njenom zastupniku, koja nije učestvovala u postupku i protiv koje je donijeta odluka, bili na vrijeme uručeni poziv ili tužba sa priložima na način predviđen zakonom strane ugovornice na čijoj je teritoriji donijeta odluka, izuzev pozivanja preko oglasa;

e) ako po istoj stvari ne postoji pravosnažna odluka koju je ranije, između istih stranaka i po istom predmetu i osnovu, donio nadležni sud strane ugovornice na čijoj teritoriji se zahtijeva priznanje ili izvršenje.

Član 52.

1. Zahtjev za izvršenje stranka može podnijeti neposredno nadležnom sudu strane ugovornice na čijoj teritoriji treba sprovesti izvršenje ili sudu koji je donio prvostepenu odluku u toj stvari. U ovom drugom slučaju, zahtjev će se dostaviti sudu druge strane ugovornice na način predviđen u članu 4.

2. Uz zahtjev za izvršenje treba priložiti:

a) ovjeren prijepis sudske odluke ili sudskog poravnanja kao i potvrdu da je sudska odluka postala pravosnažna i izvršna, ako ovo ne proizilazi iz odluke;

b) uvjerenje da je stranka, koja nije učestvovala u postupku i protiv koje je donijeta odluka, bila blagovremeno pozvana saglasno zakonu strane ugovornice na čijoj je teritoriji odluka donijeta;

c) ovjeren prijevod isprava iz tač. a) i b) na jezik strane ugovornice na čijoj teritoriji odluka treba da se izvrši, kao i prijevod zahtjeva - ako isti nije sastavljen na tom jeziku.

3. Zajedno sa zahtjevom za priznanje ili izvršenje može se tražiti i sprovođenje izvršenja.

Član 53.

1. Sud strane ugovornice na čijoj teritoriji odluka treba da se izvrši rješava o dozvoli izvršenja i prigovorima protiv dozvole i sprovodi izvršenje po sopstvenom zakonu, ako ovim Ugovorom nije drukčije određeno.

2. Sud koji odlučuje o zahtjevu za priznanje ili izvršenje ograničiće se na utvrđivanje postojanja uslova iz člana 51. i ako su ti uslovi ispunjeni dozvoliće izvršenje.

Član 54.

1. Pravosnažne sudske odluke jedne strane ugovornice koje se tiču ličnog stanja njenih sopstvenih državljana priznaju se (imaju pravno dejstvo) na teritoriji druge strane ugovornice bez ikakvog postupka za preispitivanje.

2. Svaka strana ugovornica zadržava pravo da odluke iz stava 1. ovog člana podvrgne preispitivanju predviđenom u članu 55. ovog Ugovora ako smatra da se odluka odnosi na lično stanje sopstvenog državljana.

Član 55.

1. Svaka strana ugovornica priznaće na svojoj teritoriji sudske odluke donijete na teritoriji druge strane ugovornice koje se tiču ličnog stanja njenih državljana ako su ispunjeni uslovi iz člana 51. tač. a), b), d) i e), kao i ako nisu u suprotnosti sa propisima koji se primjenjuju u odnosnoj materiji na njihovoj teritoriji.

2. Za priznanje ovih odluka primjenjivaće se postupak predviđen u čl. 52. i 53.

Član 56.

1. Ako jedna od stranaka u postupku koja je oslobođena aktorske kaucije bude pravosnažnom sudskom odlukom obavezana da naknadi troškove postupka, takva odluka će se izvršiti na zahtjev i besplatno, na teritoriji druge strane ugovornice.

2. U pogledu troškova postupka koje je predujmla država i naplate taksa od koje je stranka bila oslobođena, sud na čijoj je teritoriji nastala obaveza plaćanja zahtijevaće od nadležnog suda druge strane ugovornice da prinudno naplati ove troškove. Naplaćeni iznos dostaviće se diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge strane ugovornice.

3. Uz zahtjev po st. 1. i 2. treba priložiti ovjeren prijepis onog dijela odluke koji se odnosi na troškove postupka, zajedno sa potvrdom o izvršnosti, kao i ovjeren prijevod navedenih akata.

4. Sud koji odobrava izvršenje iz st. 1. i 2. ovog člana ograničava se samo na utvrđivanje pravosnažnosti i izvršnosti odluke.

Član 57.

Odredbe čl. 50-56 primjenjivaće se samo na sudske odluke i poravnanja koji su postali izvršni poslije stupanja na snagu ovog Ugovora.

Član 58.

Odredbama o izvršenju sudskih odluka i poravnanja ne dira se u propise strana ugovornica koje se odnose na transfer gotovine ili iznošenje stvari dobijenih izvršenjem.

DIO TREĆI PRAVNA POMOĆ U KRIVIČNIM STVARIMA

Glava I

Odredbe o pravnoj pomoći

Član 59.

Pravna pomoć u krivičnim stvarima obuhvata dostavljanje pismena i izvršenje pojedinih procesualnih radnji, kao što su ispitivanje okrivljenih i optuženih, saslušanje svjedoka i lica koja imaju određen interes u procesu, vještačenje, uviđaj, pretres, predavanje akata, predmeta i drugih materijalnih dokaza.

Član 60.

Ukazivanje pravne pomoći može se odbiti:

a) ako zamoljena strana ugovornica smatra da će udovoljenjem zamolnici biti povrijeđen njen društveno-ekonomski poredak i osnovna načela njenog zakonodavstva;

---

b) ako krivično djelo, po kome se traži pružanje pravne pomoći, ne predstavlja krivično djelo i po zakonima zamoljene strane ugovornice;

c) ako se pravna pomoć odnosi na krivično djelo za koje po članu 69. tač. a) i b) ovog Ugovora nema mjesta izdavanju.

Član 61.

Odredbe čl. 8-12 ovog Ugovora primjenjuju se shodno i na pružanje pravne pomoći u krivičnim stvarima.

Član 62.

1. Kad je potrebno da organ jedne strane ugovornice sasluša kao svjedoka ili vještaka neko lice, bez obzira na njegovo državljanstvo koje ima prebivalište ili boravište na teritoriji druge strane ugovornice, u zamolnici za uručenje poziva treba označiti iznos koji će se isplatiti za pokriće troškova u vezi putovanja i boravka, a na zahtjev pozvanih lica, strana ugovornica od koje potiče zamolnica, daće ovima predujam za pokriće troškova.

Strana ugovornica od koje potiče zamolnica snosiće takođe i naknadu za izgublenu zaradu svjedoka i vještaka kao i nagradu vještaka za obavljeno vještačenje.

2. Ako je neophodno potrebno da se lice koje je lišeno slobode na teritoriji jedne strane ugovornice sasluša kao svjedok na teritoriji druge strane ugovornice, molba za njegovu privremenu predaju uputiće se diplomatskim putem. Ovoj molbi udovoljiće se ako je takvo lice sa ovim saglasno, ako se predaji ne protive naročiti razlozi, kao i pod uslovom da takvo lice i dalje ostane lišeno slobode i da po saslušanju bude vraćeno u najkraćem vremenu.

Troškove oko predaje i povratka ovog lica snosi strana ugovornica koja je zahtijevala predaju.

3. Pod uslovima iz prethodnog stava može se odobriti i tranzit lica pritvorenog u trećoj državi da bi bilo saslušano kao svjedok od organa druge strane ugovornice. Troškove tranzita takvog lica snosi strana ugovornica koja je zahtijevala tranzit.

Član 63.

1. Svjedok ili vještak, koji se na poziv organa jedne strane ugovornice pojavi pred organima druge strane ugovornice u nekoj krivičnoj ili građanskoj stvari, bez obzira na njegovo državljanstvo ne može biti pozvan na krivičnu odgovornost, lišen slobode ili podvrgnut izvršenju kazne na teritoriji iste za krivično djelo koje je predmet postupka po kome je pozvan ili za neko drugo krivično djelo izvršeno prije prelaska državne granice.

2. Svjedok ili vještak gubi ovu zaštitu ako ne napusti teritoriju strane ugovornice u roku od sedam dana od dana kad mu je organ, koji ga je saslušao, saopštio da njegovo prisustvo nije više potrebno. U ovaj rok se ne uračunava vrijeme u kome svjedok ili vještak nije mogao napustiti teritoriju te strane ugovornice zbog razloga nezavisnih od njegove volje.

3. Odredbe stava 1. ovog člana primjenjuju se i na lica iz člana 62. st. 2. i 3.

Član 64.

1. Svaka strana ugovornica će dostavljati, uzajamno diplomatskim putem, drugoj strani ugovornici početkom svake godine, podatke iz kaznenog registra za njene državljanke, koji su osuđeni u toku protekle godine pravosnažnom presudom.

---

2. Na isti način dostavljaće se podaci o docnijim pravosnažnim odlukama, ako su istim izmijenjene presude iz stava 1. ovog člana.

3. Osim toga, strane ugovornice dostavljaće po molbi diplomatskim putem u pojedinačnim slučajevima izvode iz odluka navedenih u st. 1. i 2. ovog člana.

Član 65.

Strane ugovornice davaće po molbi diplomatskim putem podatke iz kaznenog registra koji se odnose:

- a) na državljane strane ugovornice koja moli takve podatke;
- b) na druga lica ako je protiv ovih na teritoriji strane ugovornice koja moli podatke pokrenut krivični postupak, a ta lica se nalaze na teritoriji te strane ugovornice. Zamoljena strana ugovornica može odbiti davanje takvih podataka ako je lice za koje se oni traže njen državljanin.

Član 66.

1. Strane ugovornice se obavezuju da će se diplomatskim putem obavještavati o krivičnim djelima izvršenim na teritoriji jedne od njih od strane državljana druge strane ugovornice, a koji su po izvršenom djelu prebjegli na teritoriju strane ugovornice čiji su državljani. Zajedno sa ovim obavještenjem predavaće i sve postojeće dokaze o izvršenom krivičnom djelu.

2. U slučaju kad je izvršeno krivično djelo jedno od onih za koje se prema ovom Ugovoru dozvoljava izdavanje, na molbu strane ugovornice na čijoj je teritoriji izvršeno krivično djelo, druga strana ugovornica se obavezuje da pokrene krivični postupak protiv svog državljanina ako su za to ispunjeni uslovi predviđeni njenim zakonom. Zamoljena strana ugovornica će obavijestiti drugu stranu ugovornicu o tome da li je pokrenut krivični postupak kao i o rezultatu istog. Ako je postupak završen sudskom presudom dostaviće se prijepis iste.

Član 67.

1. Strane ugovornice neće zahtijevati naknadu troškova nastalih ukazivanjem pravne pomoći u krivičnim stvarima na njihovoj teritoriji. Zamoljena strana ugovornica saopštice drugoj strani ugovornici visinu troškova koji su nastali ukazivanjem pravne pomoći. Ako strana ugovornica od koje potiče zamolnica naplati ove troškove od lica koja su dužna da ih snose, naplaćeni iznos pripada strani ugovornici čiji je organ naplatio troškove.

2. Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana zahtijevaće se naknada nagrade za vještake i drugih troškova nastalih povodom vještačenja.

Glava II

Odredbe o izdavanju i tranzitu

Član 68.

1. Strane ugovornice obavezuju se da će, pod uslovima iz ovog Ugovora, na zahtjev uzajamno izdavati lica koja se nalaze na njihovoj teritoriji radi krivičnog gonjenja, suđenja ili izvršenja kazne.

2. Izdavanje radi krivičnog gonjenja i suđenja odobrava se samo za krivična djela za koja se po zakonima obje strane ugovornice može izreći kazna lišenja slobode u trajanju dužem od jedne godine ili teža kazna.

---

3. Pod uslovom iz stava 2. ovog člana odobriće se i izdavanje lica koje je pravosnažno osuđeno na kaznu lišenja slobode u trajanju dužem od jedne godine ili na težu kaznu. Ako je pravosnažna presuda donijeta u odsustvu izdatog lica, sud strane ugovornice koja je zahtijevala izdavanje će, saglasno svom zakonu, ponoviti postupak i izdatom licu suditi u njegovom prisustvu.

Član 69.

Nema mjesta izdavanju u slučajevima:

- a) ako je lice čije se izdavanje traži izvršilo krivično djelo političke prirode, čisto vojno krivično djelo (koje se sastoji isključivo u povredi vojne dužnosti), ili stamparsku krivicu;
- b) ako je lice čije se izdavanje traži u momentu prijema zahtjeva za izdavanje, državljanin zamoljene strane ugovornice;
- c) ako je krivično djelo izvršeno na teritoriji zamoljene strane ugovornice;
- d) ako se po zakonu zamoljene strane ugovornice krivični postupak ne može voditi ili pravosnažna presuda ne može izvršiti zbog nastupjele zastarjelosti prije prijema zahtjeva za izdavanje ili zbog nekog drugog zakonskog razloga;
- e) ako je licu čije se izdavanje traži pravosnažno presuđeno za isto krivično djelo ili ako je za isto krivično djelo obustavljen krivični postupak na teritoriji zamoljene strane ugovornice;
- f) ako se po zakonu obje strane ugovornice za krivično djelo goni samo po privatnoj tužbi ili prijedlogu oštećenog (prethodnoj žalbi oštećenog lica).

Član 70.

Strane ugovornice u svim pitanjima koja se odnose na izdavanje krivaca opšte među sobom diplomatskim putem.

Član 71.

Uz zahtjev za izdavanje treba priložiti:

- a) ovjeren prijepis odluke nadležnog organa o lišenju slobode (nalog za hapšenje) ili ovjeren prijepis sudske presude o izrečenoj kazni sa klauzulom o njenoj pravosnažnosti. U ovom aktu treba izložiti činjenično stanje i označiti vrijeme i mjesto izvršenja krivičnog djela i njegovu pravnu kvalifikaciju. Ako je krivičnim djelom pričinjena materijalna šteta, onda, po mogućstvu, treba označiti i podatke o utvrđenoj ili približnoj visini iste;
- b) tekst krivičnog zakona koji se odnosi na krivično djelo zbog koga se izdavanje traži kako strane ugovornice koja postavlja zahtjev tako i države na čijoj je teritoriji djelo izvršeno;
- c) dokaze ili podatke o državljanstvu lica čije se izdavanje traži, podatke i sredstvo za utvrđivanje njegovog identiteta (opis, fotografija, otisci prstiju), ukoliko traženo lice nije identifikovano na teritoriji zamoljene strane ugovornice, kao i podatke o njegovoj adresi, sve u mjeri u kojoj je to moguće.

Član 72.

1. Ako iz zahtjeva i priloženih akata proizilazi da su ispunjeni uslovi za izdavanje, zamoljena strana ugovornica će preduzeti sve mjere za pronalazak i pritvaranje lica čije se izdavanje traži.

2. Ako zamoljena strana ugovornica smatra da su potrebni dopunski podaci, zatražiće od strane ugovornice koja traži izdavanje da joj u utvrđenom roku, ne duže od dva

---

mjeseca, dostavi ove podatke. Na zahtjev strane ugovornice koja traži izdavanje, određeni rok se može produžiti.

3. Ako se u određenom ili produženom roku ne dostave traženi podaci, postupak za izdavanje će se obustaviti a traženo lice pustiti na slobodu. Postupak za izdavanje će se nastaviti ako se naknadno prime traženi podaci.

Član 73.

1. Lišenju slobode nekog lica na teritoriji jedne strane ugovornice ima mjesta i prije prijema zahtjeva za izdavanje, ako druga strana ugovornica to zahtijeva preko pošte ili telegrafski, uz napomenu da će zahtjev za izdavanje biti naknadno dostavljen. Zahtjev za lišenje slobode treba da sadrži broj i datum odluke o lišenju slobode ili pravosnažne presude donijete protiv takvog lica, kao i naziv organa od koga potiču takvi akti.

2. I bez zahtjeva predviđenog u stavu 1. ovog člana može biti lišeno slobode lice protiv koga postoji dovoljno dokaza da je na teritoriji druge strane ugovornice izvršilo krivično djelo koje povlači izdavanje.

3. O izvršenom lišenju slobode saglasno st. 1. i 2. ovog člana treba bez odlaganja obavijestiti drugu stranu ugovornicu.

4. Stranu ugovornicu koja je postavila zahtjev za lišenje slobode treba obavijestiti o razlozima zbog kojih nije udovoljeno zahtjevu iz stava 1. ovog člana.

Član 74.

Lice lišeno slobode saglasno članu 73. biće pušteno na slobodu ako u utvrđenom roku od nadležnog organa zamoljene strane ugovornice, koji ne može biti duži od jednog mjeseca od dana kada je dostavljeno obavještenje o lišenju slobode, nije primljen zahtjev za izdavanje. Na zahtjev druge strane ugovornice ovaj rok se može produžiti.

Član 75.

1. Ako je protiv lica čije se izdavanje traži krivični postupak u toku, ili ako je ono osuđeno za neko krivično djelo na teritoriji zamoljene strane ugovornice, izdavanje može biti odloženo do okončanja krivičnog postupka, a ako je osuđeno, do potpunog izdržavanja izrečene kazne ili do puštanja na slobodu prije isteka iste. Razlozi odlaganja izdavanja saopštiće se drugoj strani ugovornici.

U slučaju kad je postupak zbog koga je izdavanje odloženo završen osuđujućom presudom, druga strana ugovornica obavijestiće se ako se izdavanje odlaže zbog izvršenja ove presude.

2. Ako bi odlaganje izdavanja moglo da dovede do zastarjelosti krivičnog gonjenja ili da ozbiljno oteža utvrđivanje krivičnog djela, lice čije se izdavanje traži, može se na osnovu obrazloženog zahtjeva privremeno predati.

3. Privremeno predato lice biće vraćeno po izvršenju procesualnih radnji radi kojih je bilo predato, ali najkasnije u roku od tri mjeseca od dana predaje. Na zahtjev strane ugovornice kojoj je lice predato ovaj rok se može produžiti.

Član 76.

Ako izdavanje jednog lica zahtijeva više država zbog istog ili raznih krivičnih djela, zamoljena strana ugovornica će odlučiti kojoj će državi izvršiti izdavanje.

Član 77.

1. Bez pristanka zamoljene strane ugovornice izdato lice ne može biti uzeto na krivičnu odgovornost, podvrgnuto izvršenju kazne ili izdato trećoj državi za neko krivično djelo izvršeno prije izdavanja ako za isto nije izdavanje traženo. Pristanak se može odbiti iz istih razloga zbog kojih se može odbiti i izdavanje.

2. Pristanak nije potreban ako izdato lice, koje nije državljanin strane ugovornice kojoj je izdato, ne napusti teritoriju te strane ugovornice u roku od mjesec dana od dana okončanja krivičnog postupka, a u slučaju osude, u roku od mjesec dana od dana izdržane kazne odnosno od dana gašenja prava na izvršenje iste ili ako se dobrovoljno vrati na teritoriju ove. U ovaj rok se ne uračunava vrijeme u kome izdato lice nije moglo da napusti teritoriju strane ugovornice kojoj je izdato, iz razloga nezavisnih od njegove volje.

Član 78.

1. Ako je izdavanje odobreno, zamoljena strana ugovornica saopštiće drugoj strani ugovornici mjesto i datum predaje izdatog lica. Ako strana ugovornica čijem je zahtjevu udovoljeno ne preuzme izdato lice u roku od sedam dana od dana utvrđenog za predaju, isto se može pustiti na slobodu.

2. U slučaju da izdavanju nema mjesta, strana ugovornica koja je postavila zahtjev biće o tome obaviještena, uz istovremeno navođenje odgovarajuće odredbe člana 69.

Član 79.

Ako izdato lice izbjegne krivično gonjenje, suđenje ili izvršenje kazne i vrati se na teritoriju zamoljene strane ugovornice, na zahtjev biće ponovo izdato. U ovom slučaju zahtjevu ne treba prilagati akta predviđena članom 71.

Član 80.

Strane ugovornice će se uzajamno obavještavati o rezultatu krivičnog postupka pokrenutog protiv izdatog lica. Ako je protiv istog donijeta presuda, dostaviće se po pravosnažnosti njen prijepis.

Član 81.

1. Svaka strana ugovornica odobriće na zahtjev tranzit preko svoje teritorije lica koje je izdato drugoj strani ugovornici od treće države.

2. Zahtjev za odobrenje tranzita upućuje se diplomatskim putem i rješava se shodno pravilima po kojima se rješava zahtjev za izdavanje. Ovom zahtjevu treba priložiti dokaze i podatke koji se prilažu i uz zahtjev za izdavanje.

3. Strane ugovornice nisu dužne odobriti tranzit lica, ako se, saglasno ovom Ugovoru, u takvom slučaju ne dozvoljava izdavanje.

4. Zamoljena strana ugovornica odrediće način tranzita preko svoje teritorije.

Član 82.

1. Strane ugovornice se obavezuju da na molbu dostavljaju jedna drugoj:

a) predmete ili iznose novca koji su pribavljeni krivičnim djelom. Ako se pojavi spor u pogledu savjesnog ili nesavjesnog držanja (državine) ovih predmeta ili novca, odlučuje sud strane ugovornice na čijoj se teritoriji nalaze ovi predmeti ili novac;

b) predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku.

2. U slučaju kada je traženo izdavanje, predmeti iz stava 1. ovog člana dostaviće se istovremeno sa predajom izdatog lica, a ako ovo nije moguće, onda naknadno. Predmeti će se dostaviti i u slučajevima kada izdavanju krivca nema mjesta zbog njegove smrti ili bjegstva ili zbog drugih okolnosti.

3. Ako su predmeti potrebni zamoljenoj strani ugovornici kao dokaz u nekom krivičnom postupku, njihovo dostavljanje može biti odloženo do završetka istog.

4. Prava trećih lica na dostavljenim predmetima ostaju nepovrijeđena. Predmeti na kojima postoje takva prava treba da budu vraćeni zamoljenoj strani ugovornici poslije završetka postupka da bi bili vraćeni onima koji na to imaju prava. Ako se ne može utvrditi lice kome pripadaju ovi predmeti, isti će se vratiti zamoljenoj strani ugovornici.

Član 83.

Troškove prouzrokovane izdavanjem snosi strana ugovornica na čijoj su teritoriji oni nastali.

Troškove tranzita lica snosi strana ugovornica koja je stavila zahtjev za tranzit.

DIO ČETVRTI ZAVRŠNE ODREDBE

Član 84.

Sva sporna pitanja u vezi sa primjenom ovog Ugovora rješavaće se diplomatskim putem.

Član 85.

Ovaj Ugovor podliježe ratifikaciji. Razmjena ratifikacionih instrumenata izvršiće se u Bukureštu.

Član 86.

1. Ugovor stupa na snagu trideset dana od dana razmjene ratifikacionih instrumenata. Ugovor se zaključuje za period od pet godina od dana stupanja na snagu.

2. Ako nijedna od strana ugovornica ne otkáže ovaj Ugovor najmanje šest mjeseci prije isteka roka od pet godina, njegova važnost se produžava na neodređeno vrijeme i Ugovor ostaje na snazi dok ga jedna strana ugovornica ne otkáže pismenim putem, sa otkaznim rokom od godinu dana.

3. Stupanjem na snagu ovog Ugovora prestaje važiti Konvencija između Jugoslavije i Rumunije o ekstradiciji krivaca i sudskoj pomoći u krivičnim predmetima zaključena u Beogradu 30. januara 1933. godine.

Član 87.

Ovaj Ugovor sačinjen je u Beogradu 18. oktobra 1960. godine u dva originala na srpskohrvatskom i rumunskom jeziku, s tim da su oba teksta autentična.

U potvrdu ovoga punomoćnici objiju strana ugovornica potpisali su ovaj Ugovor i stavili pečate.

DODATNI PROTOKOL UZ UGOVOR IZMEĐU FNR JUGOSLAVIJE I NARODNE REPUBLIKE RUMUNIJE O PRAVNOJ POMOĆI, KOJI JE POTPISAN U BEOGRADU 18. OKTOBRA 1960. GODINE, SASTAVLJEN 21. JANUARA 1972. GODINE*

Član 1.

1. Strane ugovornice na traženje, dostavljaju neposredno preko svojih nadležnih organa, dokumenta o ličnom stanju, uvjerenja o radnom stažu kao i školska uvjerenja, koja se odnose na njihove državljane.

U zahtjevu će biti unijeti potrebni podaci. Dokumenta se sastavljaju na jeziku zamojljene strane ugovornice i dostavljaju besplatno.

2. Strane ugovornice saopštavaju jedna drugoj, diplomatskim putem, nazive svojih organa nadležnih za dostavljanje dokumenata navedenih u prethodnom stavu.

Član 2.

Odredbe ovog protokola zamjenjuju odredbe člana 49. Ugovora između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Rumunije o pravnoj pomoći, potpisanog u Beogradu 18. oktobra 1960. godine.

Član 3.

Ovaj protokol podliježe ratifikaciji i stupa na snagu trideset dana poslije razmjene ratifikacionih instrumenata, koja će se obaviti u Beogradu u što skorijem vremenu.

Sastavljeno u Bukureštu, 21. januara 1972. godine u dva primjerka, od kojih svaki na srpskohrvatskom i rumunskom jeziku, oba teksta imaju podjednaku važnost.

U potvrdu čega su punomoćnici obje strane ugovornice potpisali ovaj Protokol i na njega stavili svoje pečate.

---

* Dodatni protokol je objavljen u „Službenom listu SFRJ“- Dodatak, br. 4/73, a stupio je na snagu 3. novembra 1970.

KONZULARNA KONVENCIJA IZMEĐU SFR JUGOSLAVIJE I SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE RUMUNIJE OD 24. JANUARA 1974. GODINE*

Glava prva DEFINICIJE

Član 1.

U smislu ove konvencije izraz:

- a) „država naimenovanja” označava stranu ugovornicu koja imenuje konzularnog funkcionera;
- b) „država prijema” označava stranu ugovornicu na čijoj teritoriji konzularni funkcioner vrši svoje funkcije;
- c) „konzulat” označava svaki generalni konzulat, konzulat, vice-konzulat ili konzularnu agenciju;
- d) „konzularno područje” označava teritoriju određenu konzulatu za vršenje konzularnih funkcija;
- e) „šef konzulata” označava lice koje je imenovano da djeluje u tom svojstvu;
- f) „konzularni funkcioner” označava lice, uključujući i šefa konzulata, koje je u tom svojstvu ovlašteno da vrši konzularne funkcije;
- g) „konzularni službenik” označava lice koje vrši administrativne i tehničke poslove u konzulatu;
- h) „član poslužnog osoblja” označava lice koje je zaposleno na poslužnim dužnostima u konzulatu;
- i) „član konzulata” označava konzularne funkcionere, konzularne službenike i članove poslužnog osoblja;
- j) „član konzularnog osoblja” označava konzularne funkcionere, osim šefa konzulata, konzularne službenike i članove poslužnog osoblja;
- k) „član privatne posluge” označava lice koje je zaposleno isključivo u privatnoj službi člana konzulata;
- l) „članovi porodice” označava bračnog druga, djecu i roditelje člana konzulata, pod uslovom da ova lica žive u istom domaćinstvu;
- m) „konzularne prostorije” označava zgrade ili dijelove zgrada i okolno zemljište koji, ma ko bio njihov vlasnik, služe isključivo za ciljeve konzulata;
- n) „konzularna arhiva” označava sve isprave, dokumenta, prepiske, knjige, filmove, magnetofonske trake i registre konzulata, kao i materijal za šifrovanje, kartoteke i namještaj koji je namijenjen njihovoj zaštiti i čuvanju;
- o) „brod” označava svako plovilo koje plovi pod zastavom države naimenovanja, osim ratnih brodova.

Glava druga KONZULARNI ODNOSI

Član 2.

Otvaranje konzulata

1. Svaka strana ugovornica može otvoriti konzulat na teritoriji druge strane ugovornice samo uz njenu saglasnost.

---

* Konvencija je objavljena u „Službenom listu SFRJ” br. 66/74, a stupila je na snagu 22. augusta 1975. godine.

---

2. Sjedište i rang konzulata, konzularno područje i broj članova konzulata određuju se sporazumno između strana ugovornica.

3. Država naimenovanja može vršiti naknadno promjene sjedišta konzulata, njegovog ranga i konzularnog područja samo uz saglasnost države prijema.

Član 3.

Patentno pismo i egzekvatura

1. Država naimenovanja dužna je da diplomatskim putem blagovremeno obavijesti državu prijema o određivanju šefa konzulata.

2. Država naimenovanja upućuje diplomatskim putem ministarstvu inostranih poslova države prijema patentno pismo ili sličan akt o naimenovanju šefa konzulata, u kome se navodi njegovo ime i prezime, rang, konzularno područje i sjedište konzulata.

3. Šef konzulata može obavljati svoju funkciju po dobivanju egzekvature od države prijema. Država prijema može dozvoliti da šef konzulata, u očekivanju egzekvature, privremeno obavlja svoje funkcije, u kom slučaju se primjenjuju odredbe ove konvencije.

4. Od trenutka kada se šefu konzulata dozvoli, čak i privremeno, da vrši svoje funkcije, država prijema je obavezna da o tome odmah obavijesti nadležne organe konzularnog područja i da preduzme potrebne mjere kako bi šef konzulata mogao da obavlja svoje funkcije.

Član 4.

Notifikacija o imenovanju, dolasku i odlasku

1. Država naimenovanja saopštiće blagovremeno, diplomatskim putem, državi prijema imenovanje članova konzularnog osoblja, naznačujući njihova imena i prezimena, kao i zvanja, a prema potrebi i njihov rang.

2. Država prijema biće obaviještena, takođe diplomatskim putem, o:

a) dolasku člana konzulata u konzulat poslije imenovanja, kao i o njegovom konačnom odlasku ili prestanku njegove funkcije i o svakoj promjeni njegovog statusa za vrijeme službovanja u konzulatu;

b) dolasku i konačnom odlasku člana porodice nekog člana konzulata i, kad je to slučaj, o činjenici da je neko lice postalo ili prestalo da bude član porodice;

c) dolasku ili konačnom odlasku člana privatne posluge i, kad je to slučaj, o prestanku njegove službe u tom svojstvu;

d) upošljavanju ili prestanku upošljavanja lica sa prebivalištem u državi prijema u svojstvu konzularnog službenika, člana poslužnog osoblja ili člana privatne posluge.

Član 5.

Državljanstvo člana konzulata

1. Konzularni funkcioneri mogu biti samo državljani države naimenovanja koji nemaju prebivalište na teritoriji države prijema.

2. Konzularni službenici i članovi poslužnog osoblja mogu biti samo državljani države naimenovanja ili države prijema.

Član 6. **Isprava o identitetu**

1. Nadležni organ države prijema izdaće, besplatno, svakom konzularnom funkcioneru ispravu kojom se utvrđuje njegov identitet i svojstvo.

2. Odredbe stava 1. ovog člana primjenjuju se i na konzularne službenike i članove poslužnog osoblja, osim ako su državljani države prijema ili državljani države naimenovanja sa prebivalištem u državi prijema.

3. Odredbe stava 1. ovog člana primjenjuju se isto tako i na članove porodice članova konzulata, osim ako su državljani države prijema ili državljanin države naimenovanja sa prebivalištem u državi prijema, ili ako u toj državi obavljaju poslove lukrativnog karaktera.

Član 7. **Zamjenjivanje šefa konzulata**

1. Ako je šef konzulata spriječen da vrši svoje funkcije, ili ako je mjesto šefa konzulata upražnjeno, rukovođenje konzulatom može se privremeno povjeriti konzularnom funkcioneru tog ili drugog konzulata države naimenovanja u državi prijema ili članu diplomatskog osoblja diplomatskog predstavništva države naimenovanja u državi prijema.

2. Ime i prezime lica određenog u smislu stava 1. ovog člana za privremenog vršioca dužnosti šefa konzulata, saopštiće se prethodno ministarstvu inostranih poslova države prijema.

3. Privremeni vršilac dužnosti šefa konzulata uživa olakšice, privilegije i imunitet koji pripadaju šefu konzulata po ovoj konvenciji.

4. Naimenovanjem člana diplomatskog osoblja diplomatskog predstavništva države naimenovanja za rukovođenje konzulatom u skladu sa stavom 1. ovog člana, ne dira se u privilegije i imunitet koje on ima kao član diplomatskog osoblja diplomatske misije.

Član 8. **Prestanak funkcije člana konzulata**

1. Država prijema može uvijek i ne obrazlažući svoju odluku saopštiti državi naimenovanja, diplomatskim putem, da povlači egzekvaturu ili slično drugo ovlaštenje šefu konzulata ili da je neki član konzulata neprihvatljiv. U tom slučaju će država naimenovanja opozvati šefa konzulata, odnosno konzularnog funkcionera, ili će okončati rad konzularnog službenika ili člana poslužnog osoblja.

2. Ako država naimenovanja ne izvrši ovu obavezu u razumnom roku, država prijema može prestati da priznaje to lice za člana konzulata. Ova odluka saopštiće se državi naimenovanja diplomatskim putem.

Član 9. **Zabrana obavljanja određenih djelatnosti**

Član konzulata ne može obavljati u državi prijema nikakvu trgovačku ili drugu profesionalnu djelatnost za svoju ličnu korist.

Glava treća
KONZULARNE FUNKCIJE
Član 10.
Opšte konzularne funkcije

1. Opšte konzularne funkcije sastoje se u:
  - a) zaštiti, u državi prijema, prava i interesa države naimenovanja, kao i njenih državljana;
  - b) pomaganju razvoja trgovinskih, ekonomskih, naučnih, kulturnih i turističkih odnosa između država naimenovanja i države prijema;
  - c) obavještavanju svim dozvoljenim sredstvima o uslovima i razvoju trgovinskog, privrednog, kulturnog, naučnog i turističkog života države prijema;
  - d) unapređenju na svaki drugi način prijateljskih odnosa između dvije države;
  - e) pružanje pomoći i potpore državljanima države naimenovanja.
2. Odredbe ove konvencije koje se odnose na državljanu države naimenovanja, shodno se primjenjuju i na pravna lica.

Član 11.
Obavljanje konzularnih funkcija

1. Konzularne funkcije obavljaju konzularni funkcioneri države naimenovanja.
2. Konzularne funkcije mogu obavljati i članovi diplomatskog osoblja diplomatskog predstavništva države naimenovanja u državi prijema. U ovom slučaju oni zadržavaju privilegije i imunitet koje imaju kao članovi diplomatskog osoblja diplomatske misije.
3. Konzularne funkcije obavljaju se u okviru konzularnog područja, a izvan konzularnog područja- samo uz prethodnu saglasnost države prijema.

Član 12.
Opštenje sa organima države prijema

1. U obavljanju svojih funkcija konzularni funkcioner može se obraćati:
  - a) nadležnim lokalnim organima na konzularnom području;
  - b) centralnim organima države prijema ukoliko to dopuštaju zakoni, propisi i praksa države prijema ili međunarodni sporazumi u toj oblasti.
2. Konzularni funkcioner se može direktno obraćati ministarstvu inostranih poslova države prijema samo u odsutnosti članova diplomatskog osoblja diplomatske misije države naimenovanja.

Član 13.
Evidencija državljana

- Konzularni funkcioner ima pravo da:
- a) vodi evidenciju državljana države naimenovanja koji imaju prebivalište ili boravište na konzularnom području;
  - b) prima predstavke u vezi sa pitanjima državljanstva, saglasno zakonodavstvu države naimenovanja.

Član 14. **Zastupanje državljana države naimenovanja**

Konzularni funkcioner, pod rezervom prakse i postupka na snazi u državi prijema, zastupa državljane države naimenovanja ili preduzima mjere za obezbjeđenje odgo varajućeg zastupanja pred sudovima ili drugim organima države prijema kako bi se tražilo, u skladu sa zakonima i propisima države prijema, usvajanje privremenih mjera u cilju očuvanja prava i interesa tih državljana u slučajevima kada ovi, zbog odsutnosti ili iz drugih razloga, ne mogu blagovremeno braniti svoja prava i interese.

Član 15. **Izdavanje pasoša i viza**

Konzularni funkcioner ima pravo da:

- a) izdaje, zamjenjuje, produžava rok važnosti ili zadrži pasoše i druge putne isprave državljanima države naimenovanja;
- b) izdaje vize licima za putovanja u državi naimenovanja.

Član 16. **Funkcije u pogledu građanskih stanja**

1. Konzularni funkcioner ima pravo da registruje rođenje i smrt državljana države naimenovanja i da izdaje izvode o građanskom stanju.

2. Konzularni funkcioner ima pravo da sklapa brak između državljana države naimenovanja, kao i da o tome izda odgovarajuću ispravu. O tome će odmah obavijestiti nadležni organ države prijema.

Član 17. **Funkcije u pogledu starateljstva (tutela i kuratela) i zaostavština**

U pogledu prava konzularnog funkcionera u starateljskim i ostavinskim stvarima primjenjuju se odredbe Ugovora o pravnoj pomoći, na snazi između strana ugovornica, zaključenog u Beogradu 18. oktobra 1960. godine.

Član 18. **Notarijalne funkcije**

1. Konzularni funkcioner je ovlašten da na svom konzularnom području (u prostorijama konzulata, u stanu državljanina države naimenovanja, na brodu ili vazduhoplovu koji nose oznake te države naimenovanja) obavlja sljedeće djelatnosti, ukoliko se tome ne protive zakoni i propisi države prijema:

- a) da prima, sastavlja, potvrđuje i ovjerava izjave državljanina države naimenovanja;
- b) da sastavlja, ovjerava i prima na čuvanje testament državljanina države naimenovanja;
- c) da prima, sastavlja i ovjerava druga pravna akta državljana države naimenovanja, ako su namijenjena da proizvedu pravno dejstvo izvan teritorije države prijema i ako se ne tiču nepokretne imovine koja se nalazi na teritoriji te države ili realnih prava na takvoj nepokretnoj imovini;

---

d) da ovjerava potpise državljana države naimenovanja;
e) da ovjerava prijepise i prijevode isprava i drugih pisama na traženje državljanina države naimenovanja.

2. Isprave navedene u stavu 1. ovog člana imaju u državi prijema istu pravnu važnost i dokaznu snagu kao i isprave koje su nadležni organi te države sačinili, potvrdili ili ovjerali.

Član 19. **Opšte funkcije u pogledu plovidbe**

1. Konzularni funkcioner ima pravo da pruži pomoć brodovima države naimenovanja pri uplovljenju, boravku i isplavljenju iz luka svog konzularnog područja, kao i članovima posade broda.

2. Konzularni funkcioner može stupiti na brod čim se brodu dozvoli slobodan kontakt sa obalom, a zapovjednik broda i članovi posade mogu od tog momenta opštiti sa konzularnim funkcionerom.

3. Konzularni funkcioner može se obratiti za pomoć nadležnim organima države prijema po bilo kojim pitanjima koja se tiču vršenja njegovih funkcija, a odnose se na brod države naimenovanja, zapovjednika ili članove posade.

4. Ne dirajući u pravo organa države prijema konzularni funkcioner rješava sporove između zapovjednika broda i članova posade, uključujući sporove o ličnom dohotku i ugovore o radu na brodu, ukoliko se to predviđa zakonodavstvom države naimenovanja.

5. Konzularni funkcioner ima pravo da dobija, sastavlja i ovjerava deklaracije ili druga dokumenta koja su predviđena zakonodavstvom države naimenovanja, a tiču se broda.

6. U slučaju kad organi države prijema namjeravaju da, shodno svojoj nadležnosti, preduzmu prinudne mjere na brodu države naimenovanja ili krivično gonjenje protiv zapovjednika ili člana posade broda, obavijestice prethodno o tome konzulat, kako bi konzularni funkcioner mogao prisustvovati prilikom preduzimanja tih mjera, odnosno sprovođenja krivičnog gonjenja. Ako u hitnim slučajevima nije bilo moguće obavijestiti konzulat, ili ako konzularni funkcioner nije bio prisutan, organi države prijema neodložno će obavijestiti konzulat o preduzetim radnjama. Konzulat će biti obaviješten i u slučaju kad članovi posade broda treba da budu saslušani od strane organa države prijema.

7. Odredbe stava 6. ovog člana ne primjenjuju se kada je riječ o carinskoj, sanitarnoj ili pasoškoj kontroli i o bilo kojoj radnji koja se preduzima po molbi ili uz pristanak zapovjednika broda.

Član 20. **Funkcije u slučaju havarije**

1. U slučaju da brod države naimenovanja pretrpi brodolom, nasuče se ili bude izbačen na obalu, ili pretrpi drugu havariju u državi prijema, ili ako je bilo koji predmet koji čini dio tereta sa broda treće države, koji je pretrpio havariju, a vlasništvo je državljanina države naimenovanja, nađen na obali ili u blizini obale države prijema, ili je donijet u luku ove države, nadležni organ države prijema odmah o tome obavještava konzularnog funkcionera. Ovaj organ obavještava konzularnog funkcionera i o mjerama koje su preduzete za spasavanje ljudstva, broda, tereta i ostale imovine na brodu, kao i predmeta koji pripadaju brodu ili čine dio tereta, a odvojili su se od broda.

---

2. Konzularni funkcioner može pružiti pomoć takvom brodu, njegovim putnicima i članovima posade. U tom cilju on može zatražiti pomoć od nadležnog organa države prijema.

3. Konzularni funkcioner može preduzimati mjere u vezi sa popravkom broda ili se može obratiti nadležnom organu države prijema s molbom da mu pomogne u njihovom sprovođenju, ili da sam taj organ preduzme ili nastavi sa preduzimanjem takvih mjera.

4. Ako su brod koji je pretrpio havariju ili bilo koji predmet koji mu pripada nađeni na obali ili u blizini obale države prijema, ili su prenijeti u luku, pa niti zapovjednik broda, niti vlasnik, niti njegov agent niti odgovarajuće osiguravajuće društvo nisu u stanju da preduzmu mjere čuvanja i raspolaganja brodom ili predmetom, onda se konzularni funkcioner smatra ovlaštenim da u ime vlasnika broda preduzima mjere koje bi preduzeo i sam vlasnik.

5. Ako je bilo koji predmet, koji čini dio tereta broda treće države koji je pretrpio havariju, vlasništvo državljanina države naimenovanja i nađen je na obali ili u blizini obale države prijema, ili je dostavljen u luku ove države, a zapovjednik broda, vlasnik predmeta, njegov agent i odgovarajuće osiguravajuće društvo nisu u stanju da preduzmu mjere za čuvanje ili raspolaganje predmetom, konzularni funkcioner se smatra ovlaštenim da u ime vlasnika preduzima mjere koje bi preduzeo i sam vlasnik.

Član 21.

Funkcije u vazdušnoj plovidbi

Odredbe čl. 19. i 20. ove konvencije shodno se primjenjuju i na civilne vazduhoplove, ukoliko nisu u suprotnosti sa ugovorima koji su na snazi između dvije strane ugovornice.

Član 22.

Ostale konzularne funkcije

Konzularni funkcioner može obavljati i druge konzularne funkcije koje država naimenovanja povjeri konzulatu, a koje zakoni i propisi države prijema ne zabranjuju, ili kojima se država prijema ne protivi ili koje su predviđene u ugovorima koji su na snazi između strana ugovornica.

Glava četvrta

OLAKŠICE, PRIVILEGIJE I IMUNITETI

Član 23.

Olakšice koje se daju konzulatu

Država prijema daje sve potrebne olakšice za obavljanje funkcija konzulata.

Član 24.

Upotreba grba i zastave

1. Država naimenovanja ima pravo da postavi na zgradi konzulata i na rezidenciji šefa konzulata tablu sa državnim grbom i nazivom konzulata, shodno svojim propisima.

2. Zastava države naimenovanja može se istaći na zgradi konzulata, rezidenciji šefa konzulata i na njegovim prijevoznim sredstvima kada se ova koriste za njegove službene svrhe.

3. U ostvarivanju prava priznatog ovim članom vodiće se računa o zakonima, propisima i praksi države prijema.

Član 25. **Sticanje prostorija**

1. Država prijema je dužna bilo da omogući državi naimenovanja da na njenoj teritoriji, u okviru njenih zakona i propisa, stekne potrebne prostorije za konzulat, bilo da joj pomogne da na neki drugi način dođe do prostorija.

2. Ona je takođe dužna da pomogne, ako je potrebno, konzulatu da dobije odgovarajuće stanove za svoje članove.

Član 26. **Nepovredivost prostorija konzulata**

1. Prostorije konzulata su nepovredive.

2. Država prijema ima posebnu obavezu da preuzima sve odgovarajuće mjere kako bi spriječila nasilni ulaz u prostorije konzulata ili njihovo oštećenje, narušavanje mira konzulata ili povredu njegovog dostojanstva.

3. Organi države prijema mogu ući u konzularne prostorije koje konzulat koristi isključivo za potrebe svoga rada samo uz pristanak šefa konzulata, šefa diplomatske misije države naimenovanja ili lica koje odredi jedan od njih.

Član 27. **Fiskalno oslobođenje konzularnih prostorija**

1. Konzularne prostorije i rezidencija šefa konzulata čiji je vlasnik ili iznajmilac država naimenovanja ili neko drugo lice koje postupa u ime te države, oslobođeni su svih poreza i taksa bilo kakve prirode, državnih, regionalnih ili komunalnih, ukoliko nije riječ o taksama koje se ubiraju kao naknada za učinjene posebne usluge.

2. Fiskalno oslobođenje predviđeno u stavu 1. ovog člana ne primjenjuje se na takve poreze i takse ako prema zakonima i propisima države prijema padaju na teret lica koje je saugovarač države naimenovanja ili lica koje postupa u ime te države.

Član 28. **Nepovredivost konzularne arhive**

Konzularna arhiva i dokumenti su nepovredivi u svako doba i ma gdje da se nalaze.

Član 29. **Sloboda opštenja**

1. Država prijema će dozvoliti i olakšati konzulatu države naimenovanja slobodu opštenja sa svojom vladom, kao i sa diplomatskim misijama i drugim konzulatima države naimenovanja ma gdje da se oni nalaze. U tom cilju, konzulat može koristiti sva javna sredstva opštenja, diplomatske ili konzularne kurire, diplomatske ili konzularne valize i obične ili šifrovane poruke. Konzulat može postaviti i koristiti otpremnu radio-stanicu samo uz prethodni pristanak države prijema.

---

2. Službena prepiska konzulata je nepovrediva. Izraz „službena prepiska” označava svaku prepisku koja se odnosi na konzulat i njegove funkcije.

3. Konzularna valiza ne smije biti ni otvorena ni zadržana. Međutim, ako nadležni organ države prijema ima ozbiljnih povoda da vjeruje da valiza sadrži i druge predmete osim prepiske dokumenata i predmeta pomenutih u stavu 4. ovog člana, može tražiti da se valiza otvori u prisustvu ovlaštenog predstavnika države naimenovanja. Ako se odbije zahtjev za otvaranje, valiza se vraća u mjesto porijekla.

4. Paketi koji čine konzularnu valizu treba da budu zapečaćeni, da nose vidne spoljne znake svoje prirode i mogu sadržati samo službenu prepisku, kao i dokumenta i predmete isključivo za službenu upotrebu konzulata.

5. Konzularni kurir mora biti snabdjeven službenom ispravom kojom se potvrđuje njegovo svojstvo i označava broj paketa koji čine konzularnu valizu. Konzularni kurir ne može biti državljanin države prijema niti lice koje ima prebivalište u toj državi. Država prijema štiti konzularnog kurira u vršenju njegovih funkcija. On uživa nepovredivost svoje ličnosti i ne može biti uhapšen ili podvrgnut ma kakvoj mjeri ograničenja ili lišenja lične slobode.

6. Zapovjednik broda ili vazduhoplova kome je povjerena konzularna valiza mora biti snabdjeven službenom ispravom u kojoj se označava broj paketa koji čine konzularnu valizu, ali se on ne smatra konzularnim kurirom. Konzularni funkcioner će primiti valizu neposredno i bez smetnji od zapovjednika broda ili vazduhoplova.

Član 30.

Opštenje sa državljanima države naimenovanja

1. Konzularni funkcioner ima pravo da opšti i posjećuje državljane države naimenovanja, da im pruža svaku moguću pomoć u njihovim odnosima sa sudskim, upravnim i drugim organima države prijema, kao i da im, po potrebi, obezbijedi pomoć advokata.

2. Državljanima države naimenovanja mogu opštiti sa konzularnim funkcionerima i posjećivati ih.

3. Nadležni organ države prijema obavijestiće u roku od pet dana, bez odlaganja i u svakom slučaju, konzulat države naimenovanja kada na njegovom konzularnom području državljanin te države bude uhapšen ili podvrgnut drugim mjerama ograničenja ili lišenja lične slobode.

4. Konzularni funkcioner ima pravo da prima poštu i druga obavještenja od državljanina države naimenovanja koji je uhapšen ili podvrgnut drugim mjerama ograničenja ili lišenja lične slobode, da opšti s njim i da ga posjećuje. Ostvarivanje ovog prava organa države prijema ne mogu odlagati po isteku roka od četiri dana od obavještenja predviđenog u stavu 3. ovog člana.

5. Kada državljanin države naimenovanja izdržava kaznu lišenja slobode, konzularni funkcioner ima pravo da s njim opšti i da ga posjećuje.

6. Prava navedena u st. 4. i 5. ovog člana ostvaruju se shodno zakonima i propisima države prijema o opštenju i posjeti lica podvrgnutih mjerama lišenja slobode.

7. Nadležni organ države prijema obavijestiće državljanina države naimenovanja, koji je uhapšen ili podvrgnut drugim mjerama ograničenja ili lišenja lične slobode, o mogućnostima opštenja koje ima po ovom članu.

Član 31.

Sloboda kretanja

Pod rezervom zakona i propisa koji se odnose na područja u kojima je zabranjen pristup ili je posebno regulisan iz razloga državne bezbjednosti, država prijema obezbjeđuje članovima konzulata slobodu kretanja na svojoj teritoriji.

Član 32.

Konzularne dažbine i takse

1. Na teritoriji države prijema konzulat može naplaćivati dažbine i takse koje se za konzularne radnje predviđaju zakonima i propisima države naimenovanja.

2. Iznosi naplaćeni kao dažbine i takse predviđeni u stavu 1. ovog člana oslobođeni su svih poreza i taksa u državi prijema.

Član 33.

Zaštita konzularnih funkcionera

Država prijema će postupiti prema konzularnim funkcionerima države naimenovanja sa dužnim poštovanjem prema njihovom svojstvu i preduzeće sve odgovarajuće mjere da bi se spriječila svaka povreda njihove ličnosti, slobode i dostojanstva.

Član 34.

Sudski imunitet

1. Konzularni funkcioneri, kao i konzularni službenici državljanima države naimenovanja, ne podliježu jurisdikciji sudskih i upravnih organa države prijema za djela izvršena u obavljanju konzularnih funkcija.

2. Odredbe stava 1. ovog člana ne primjenjuju se u slučaju građanskog postupka:

a) pokrenutog na osnovu ugovora koji je konzularni funkcioner ili konzularni službenik zaključio, a ne izričito ili prećutno kao punomoćnik države naimenovanja;

b) koji je pokrenulo neko treće lice za štetu nastalu iz udesa koji je u državi prijema prouzrokovalo neko vozilo, brod ili vazduhoplov.

Član 35.

Nepovredivost ličnosti konzularnih funkcionera

1. Konzularni funkcioner ne može biti zadržan, uhapšen ili podvrgnut drugim mjerama lišenja slobode za djela izvršena van svoje službene djelatnosti, osim u slučajevima kad je riječ o izvršenju pravosnažne sudske presude ili u slučajevima krivičnih djela za koja propisi države prijema predviđaju kaznu lišenja slobode najmanje pet godina ili više.

2. Ako sud ili drugi nadležni organ države prijema namjerava da odredi pritvor ili da pokrene krivični postupak protiv konzularnog funkcionera, dužan je da o tome obavijesti šefa konzulata, a ako se ova mjera primjenjuje protiv šefa konzulata - diplomatsku misiju

---

države naimenovanja. Obavještenje o tome, ukoliko je moguće, daje se prije početka radnje kako bi šef konzulata ili drugi konzularni funkcioner prisustvovao postupku.

Ako šef konzulata ili drugi konzularni funkcioner nije bio prisutan, nadležni organ države prijema dužan je dati potpuno obavještenje o sprovedenom postupku.

3. Ako se povede krivični postupak protiv konzularnog funkcionera, on je dužan da se pojavi pred nadležnim organom. Međutim, postupak treba da bude vođen sa dužnim poštovanjem prema konzularnom funkcioneru, imajući u vidu njegov službeni položaj i, osim u slučaju predviđenom u stavu 1. ovog člana, na način kako bi se što je moguće manje ometalo vršenje konzularnih funkcija. Ako je, u okolnostima pomenutim u stavu 1. ovog člana, nastala potreba da se neki konzularni funkcioner stavi u pritvor, postupak protiv njega mora se pokrenuti u najkraćem roku.

Član 36.

Obavještenje o gonjenju i lišenju slobode

U slučaju preduzimanja mjera lišenja slobode ili krivičnog gonjenja protiv konzularnog službenika ili člana poslužnog osoblja, nadležni organ države prijema dužan je da o tome u najkraćem roku obavijesti šefa konzulata.

Član 37.

Svjedočenje

1. Članovi konzulata mogu biti pozvani da svjedoče u sudskom i upravnom postupku. Konzularni službenici i članovi poslužnog osoblja ne treba da odbiju da svjedoče, osim u slučajevima pomenutim u st 3. ovog člana. Ako konzularni funkcioner odbije da svjedoči, nikakva prinudna mjera ili neka druga sankcija ne može se primijeniti protiv njega.

2. Organ koji poziva na svjedočenje treba da izbjegava da ometa konzularnog funkcionera u vršenje njegovih funkcija. On može da primi svjedočenje konzularnog funkcionera u njegovom stanu ili u konzulatu, ili da prihvati njegovu pismenu izjavu, kad god je to moguće.

3. Članovi konzulata nisu dužni da svjedoče o činjenicama koje se odnose na vršenje njihovih funkcija niti da pokazuju prepisku i zvanična dokumenta koja se toga tiču. Oni isto imaju pravo da odbiju da svjedoče kao vještaci o domaćem zakonodavstvu države naimenovanja.

Član 38.

Oslobodjenje od ličnih davanja

Država prijema će osloboditi članove konzulata i članove njihovih porodica svih ličnih davanja, svake javne službe, ma kakve prirode ona bila kao i vojnih nameta kao što su rekvizicije, kontribucije i vojni smještaj.

Član 39.

Oslobodjenje od obaveze prijavljivanja i dozvole boravka

Članovi konzulata i članovi njihovih porodica, kojima se izdaju isprave o identitetu u smislu člana 6. ove konvencije, oslobođeni su obaveza predviđenih zakonima i propisima države prijema u pogledu prijavljivanja stranaca i dozvole boravka.

Član 40. **Carinske olakšice**

1. Država prijema odobrava, prema odredbama svojih zakona i propisa, uvoz i oslobađanje od svih carina, taksa i drugih srodnih dažbina, osim troškova uskladištenja, prijevoza i troškova za slične usluge za:

a) predmete namijenjene za službene potrebe konzulata;

b) predmete namijenjene za ličnu upotrebu konzularnog funkcionera i članova njegove porodice, uključujući i predmete namijenjene za njegov smještaj. Potrošni predmeti ne treba da prelaze količine potrebne za njihovu neposrednu upotrebu od strane zainteresovanih.

2. Konzularni službenici i članovi poslužnog osoblja uživaju privilegije i oslobodjenje predviđeno u stavu 1. ovog člana u pogledu predmeta uvezenih prilikom njihovog prvog smještaja.

3. Lični prtljag koji prati konzularnog funkcionera ili članove njegove porodice oslobođen je carinskog pregleda. Prtljag može biti pregledan samo u slučaju da postoje ozbiljni razlozi za pretpostavku da taj prtljag sadrži predmete koji nisu navedeni u tački b) stava 1. ovog člana ili predmete čiji je izvoz i uvoz zabranjen zakonima i propisima države prijema ili podliježe zakonima i propisima o karantinu. Ovaj pregled prtljaga može se obaviti samo u prisustvu konzularnog funkcionera ili zainteresovanog člana njegove porodice.

Član 41. **Fiskalna oslobođenja**

1. Konzularni funkcioneri i konzularni službenici oslobođeni su svih poreza i taksa, ličnih ili stvarnih, državnih, regionalnih i komunalnih, osim:

a) posrednih poreza koji su po svojoj prirodi obično uključeni u cijenu robe ili usluga;

b) poreza i taksa na privatnu nepokretnu imovinu koja se nalazi na teritoriji države prijema, pod rezervom odredaba člana 27. ove konvencije;

c) nasljednih i prenosnih taksa koje naplaćuje država prijema pod rezervom odredaba člana 42. ove konvencije;

d) poreza i taksa na privatne prihode koji potiču iz države prijema;

e) poreza i taksa koji se naplaćuju kao naknada za posebne usluge;

f) taksa za upis u javne knjige, sudskih taksa, taksa za hipoteke i isprave, pod rezervom odredaba člana 27. ove konvencije.

2. Članovi poslužnog osoblja oslobođeni su poreza i taksa na zarade koje primaju za svoje usluge.

3. Članovi konzulata koji zapošljavaju lica čije plate i zarade nisu oslobođene poreza na prihod u državi prijema, treba da poštuju obaveze kojima zakoni i propisi te države podvrgavaju poslodavce u pogledu plaćanja poreza na prihod.

Član 42. **Nasljeđivanje člana konzulata ili člana njegove porodice**

U slučaju smrti člana konzulata ili člana njegove porodice, država prijema je obavezna:

---

a) da dozvoli iznošenje pokretne imovine umrlog, osim one koja je pribavljena u državi prijema čiji je izvoz zabranjen u momentu smrti;

b) da ne naplaćuje državne, regionalne ili opštinske nasljedne i prenosne takse na pokretnu imovinu koja se nalazi u državi prijema isključivo usljed toga što se umrli nalazio u toj državi kao član konzulata ili član porodice člana konzulata.

Član 43.

Oslobađanje od režima socijalnog osiguranja

1. U pogledu službe u državi naimenovanja, članovi konzulata i članovi njihovih porodica su, pod rezervom odredaba stava 3. ovog člana, oslobođeni odredaba socijalnog osiguranja koje mogu biti na snazi u državi prijema.

2. Oslobođenje predviđeno u stavu 1. ovog člana primjenjuje se isto tako na privatnu posluđu koja je u isključivoj službi članova konzulata, pod uslovom:

a) da nije riječ o državljaninu države prijema ili licima koja imaju prebivalište u toj državi;

b) da podliježe propisima socijalnog osiguranja koji su na snazi u državi naimenovanja ili nekoj trećoj državi.

3. Članovi konzulata koji u svojoj službi imaju lica na koja se ne primjenjuje oslobođenje predviđeno u stavu 2. ovog člana treba da poštuju obaveze koje poslodavcu nameću odredbe o socijalnom osiguranju države prijema.

4. Oslobođenje predviđeno u st.1. i 2. ovog člana ne isključuje dobrovoljno učešće u režimu socijalnog osiguranja države prijema, ukoliko ta država dopusti takvo učešće.

Član 44.

Privilegije date drugim licima

1. Konzularni službenici i članovi poslužnog osoblja, državljani države naimenovanja sa prebivalištem u državi prijema ili državljani države prijema, ne uživaju druge privilegije osim onih koje su predviđene u članu 37. stav 3. ove konvencije.

2. Članovi porodice članova konzulata shodno koriste privilegije koje su priznate članovima konzulata čiji su oni članovi porodice, ukoliko nisu državljani države prijema, nemaju prebivalište ili ne obavljaju lukrativnu djelatnost u toj državi.

3. Država prijema treba da vrši svoju jurisdikciju nad licima pomenutim u st. 1. i 2. ovog člana tako da pretjerano ne ometa obavljanje funkcija konzulata.

Član 45.

Odricanje od privilegija i imuniteta

1. Država naimenovanja se u pogledu člana konzulata može odreći privilegija i imuniteta predviđenih u čl. 34, 35. i 37. ove konvencije.

2. Odricanje mora uvijek biti izrično pod rezervom odredaba stava 3. ovog člana, i treba da bude pismeno saopšteno državi prijema.

3. Ako konzularni funkcioner ili konzularni službenik pokrene postupak u stvarima u kojima bi on uživao sudski imunitet na osnovu člana 34. ove konvencije, on se više ne može pozivati na imunitet u pogledu ma kog protivzahtjeva neposredno vezanog za glavni zahtjev.

---

4. Odricanje od imuniteta u pogledu građanske tužbe ili zahtjev u upravnom postupku ne smatra se da povlači odricanje od imuniteta u pogledu mjera izvršenja presude za koje je potrebno posebno odricanje.

Član 46.

Početak i kraj privilegija i imuniteta

1. Član konzulata ima pravo na privilegije i imunitete predviđene ovom konvencijom čim stupi na teritoriju države prijema radi preuzimanja svoje službe ili, ako se već nalazi na toj teritoriji, čim preuzme dužnost u konzulatu.

2. Članovi porodice člana konzulata, kao i članovi njegove privatne posluge, uživaju privilegije i imunitete predviđene ovom konvencijom počev najkasnije od sljedećih datuma: dana kada taj član konzulata uživa privilegije i imunitete shodno stavu 1. ovog člana, dana njihovog ulaska na teritoriju države prijema ili dana kad su postali članovi porodice ili privatne posluge.

3. Kad funkcije člana konzulata prestanu, njegove privilegije i imuniteti, kao i privilegije i imuniteti članova njegove porodice ili članova njegove privatne posluge, prestaju, po pravilu, ranijeg od dva sljedeća dana: u trenutku kad lice o kome je riječ napusti teritoriju države prijema, ili prilikom isteka razumnog roka koji mu bude za to dat, ali oni važe do tog trenutka. U pogledu lica o kojima je riječ u stavu 2. ovog člana njihove privilegije i imuniteti prestaju čim ta lica prestanu da pripadaju domaćinstvu ili da budu u službi člana konzulata, s tim da, ako ta lica namjeravaju napustiti teritoriju države prijema u razumnom roku, njihove privilegije i imuniteti traju do trenutka njihovog odlaska.

4. U pogledu akata koje neki konzularni funkcioner ili konzularni službenik obavi u vršenju svojih funkcija, sudski imunitet i dalje važi bez ograničenja trajanja.

5. U slučaju smrti nekog člana konzulata, članovi njegove porodice i dalje uživaju privilegije i imunitete koje imaju do prvog od sljedećih datuma: kad napuštaju teritoriju države prijema ili prilikom isteka razumnog roka koji im bude dat u tu svrhu.

Glava peta

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 47.

Poštovanje zakona države prijema

1. Bez štete po svoje privilegije i imunitete predviđene ovom konvencijom, lica koja uživaju te privilegije i imunitete dužna su da poštuju zakone države prijema i da se ne miješaju u unutrašnje stvari te države.

2. Prostorije konzulata neće se upotrebljavati u ciljeve koji nisu u skladu sa vršenjem konzularnih funkcija.

Član 48.

Osiguranje od građanske odgovornosti

1. Za prijevozna sredstva u vlasništvu države naimenovanja koja koristi konzulat, kao i za sva prijevozna sredstva koja pripadaju članu konzulata ili članovima njegove porodice, obavezno je osiguranje protiv štete nanijete trećim licima.

---

2. Ukoliko zakon države prijema ne predviđa drukčije, odredba stava 1. ovog člana ne primjenjuje se na konzularne službenike, članove poslužnog osoblja ili članove porodica članova konzulata ako su državljani države prijema ili imaju prebivalište u toj državi.

Član 49.
Ratifikacija i stupanje na snagu

1. Ova konvencija podliježe ratifikaciji i stupa na snagu 30 dana poslije razmjene ratifikacionih instrumenata koja će se izvršiti u Bukureštu.

2. Konvencija se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka strana ugovornica može da je otkáže sa otkaznim rokom od šest mjeseci.

Član 50.

Danom stupanja na snagu ove konvencije prestaće da važi Konzularna konvencija između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Rumunske Narodne Republike, potpisana u Bukureštu 8. novembra 1962. godine.

U potvrdi čega opunomoćenici dviju strana ugovornica su potpisali ovu konvenciju i na istu stavili pečate.

Sačinjeno u Beogradu 24. januara 1974. godine u dva originalna primjerka, svaki na srpskohrvatskom i rumunskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna.